

Flyvergeneral og bakkemann

Lørdag fyller flyvergeneralen Werner Christie 80 stridbare år. Best til å lede i krig. For utfordrende brysom i fredstid.

THORLEIF ANDREASSEN

80 år

– Jeg er ikke så veldig stridende lenger. Mer kranglete.

Den tidligere sjef for Luftkommando Nord-Norge, og senere kommandør for luftstridskreftene i Sør-Norge, karakteriserer forhåndslagret amerikansk militært utstyr i Norge slik:

– En forsvarsmessig grunnmur som vi må påse ikke smuldrer opp.

– Den kalde krig er over, Christie.

– Det sies også at vi ikke har noen fiender. Man sa det samme 8. april 1940. Det er viktig at vi diskuterer Forsvarets utfordringer. Jeg blir nervøs når alle generaler er enige. Demokratiene vant i 1945. Og demokratier skal behandles med omhu, som de skjøre planter de vitte-rlig er.

Lørdagens 80-åring har et blikk så utholdende fast at uten formildende smilerynker ville vi ha savnet verne-maske.

– Hvordan holder du deg så godt

– Assen vet du hvordan jeg holder meg?

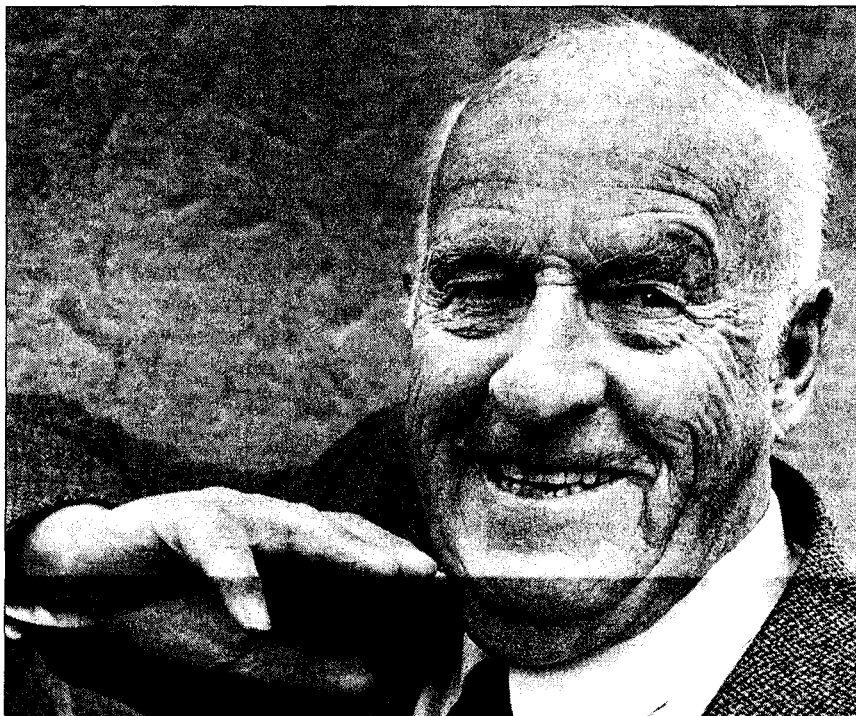
Christie sluttet med seil-flyvning for bare få år siden. Etter høflig anmodning fra den hjemlige overkommando om å bli bestefar på hel-tid.

Nært menneske

Det er lettere å oppdage generalens barske trekk enn de myke. Kriegeren som har rygg til å stå opp for sine venner, har trolig vært mer populær blant underordnede enn overordnede. Mannen er glad i mennesker. Det mener han er en forutsetning for ethvert lederskap. Christie er langt mer interessert i hva et menneske står for enn hvilket nummer og navn vedkommende har. Som leder har ikke Werner Christie skjovet underordnede fra seg, men til seg.

Generalen er et nært, inter-essert menneske.

Med noe utemmet fan-denivoldsk ungdommelig over seg. Sproget er guttas, direkte. Diskuterer med hvem det skal være hvis For-svaret svekkes. Da rykker han ut i aviser og tidsskrif-ter.

IKKE SKUDDREDD: General Werner Christie er ikke skuddredd, men skremmes av at forsvarsde-batten kjennetegnes av øredøvende taushet. FOTO: ROLF M. AAGAARD

Werner Christie vil ha For-svaret i orden, kort og godt.

Nøytralitetspolitikken kostet mange av hans ven-ner livet. Selv var Wing Commander Flying Werner Christie sjef for to-tre skvad-roner under den annen ver-denskrig. En av skvadronene var en tid polsk, og en an-nen, «luftens forenede na-sjoner», hadde flyvere fra 12 nasjoner. Sjansen til å kom-me gjennom krigen for fly-vere som var med hele tiden, var mindre enn å vinne i pen-gelotteriet.

For sin krigsinnsats er den berømte flyvergeneral-en tildelt bl.a. Krigskorset med sverd, St. Olavsmedal-jen med ekegren, Krigsme-daljen og britiske Distinguished Service Order og Distinguished Flying Cross.

Savner debatt

Da freden kom og flyveren vendte hjem, måtte han gå ned én militær grad. Uten hjemstavsrett i Oslo siden han ikke hadde hatt opp-hold i byen de siste to år, fikk Christie heller ingen leiligh-et.

Ubyråkratiske Werner Christie har mye journalist i seg; pågående, nysgjerrig og gravende som en ilter grev-ling som får ferten av noe som bør opp i dagens lys.

Generalmajoren er ikke skuddredd, men skremmes av at forsvarsdebatten i dag kjennetegnes av øredøven-de taushet. Christie anbefa-ler å fjerne piggrådbbe-

stemmelser som hindrer be-falskorpset å komme ut i åpent offentlig lende med jordnær informasjon og mi-litær fagkunnskap.

Stammesprog

Han påpeker den politis-ke ledelses ansvar, ikke minst overfor de unge, for at vi har et godt forsvar. – Det hele må være en syntese av hva som er politisk ønskelig og militært mulig. Det er nødvendig med en bredere dialog mellom politikere og militære. Vi militære må læ-re oss å snakke mer åpent om problemene vi står over-for. Men da må vi ikke bruke et militært stammesprog som bare forstås av noen innviete!

Unge Werner gjennomførte ikke utrolige 243 tokt over fiendtlig område under an-nen verdenskrig for å unnlåte å benytte sine dyrekjøp-te demokratiske rettigheter.

Røft fagenskap opplev-de han også: etter at Mus-tang-jageren til den 27 år gamle oberstløytnanten kom i brann over Tyskland 18. april 1945.

– Mitt lykkeligste øye-blikk var da jeg fikk besøk i fangeleiren av en delegat for det internasjonale Røde Kors. Da visste jeg at jeg var i folketellinga igjen.

Der og da bestemte fan-gen seg for å bli livsvarig medlem i Røde Kors. 33 år senere ble han sjef for uten-landsavdelingen i Norges Røde Kors. Christie er en li-

ke ivrig forkjemper for Røde Kors' prinsipper som av For-svarets sak.

– Hva synes du om uten-landsbeordringene?

– Jeg er tilhenger av frivil-lighet når det gjelder tjenes-te i militære oppdrag uten-lands. Alle vi i flyvåpenet var i alle fall frivillige. I dag opp-lever vi nesten et todelt for-svar, representert ved uten-riksministeren og forsvars-ministeren. Det er ikke all-tid de to fremstår særlig godt koordinert.

– Hva har krigsopplevel-sene gjort med deg?

– Klart dette har preget meg på godt og vondt. Blir lettutålmodig. Har sett hva det koster når folk ikke har gjort hva de skulle gjøre. Men jeg fikk jo utfordringer. Det liker unge mennesker.

Serie gråtoner

– Hva var verst?

– Den vanskeligste tiden opplevde jeg sommeren 1940. Da var vi ikke så tapre som vi er blitt i ettertid. Det var slett ikke klart at flyvere skulle reise ut. Jeg ble fra-rådet av tidligere militære overordnede og av andre le-dende personer. Men når først loddet var kastet, var det enklere.

– På tide å innta et mer nyansert syn på egen og andres innsats i krigsårene?

– Absolutt. Krig er ikke bare sort eller hvitt, men en serie gråtoner.